

Roll No. ....

146/B

Total No. of Questions : 19]

[Total No. of Printed Pages : 7

SS

2039

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

COMPUTER SCIENCE (Theory)

(Common for Science, Hum., Commerce and Agriculture Groups)

(Punjabi, Hindi and English Versions)

(Evening Session)

Time allowed : Three hours

Maximum marks : 50

(Punjabi Version)

- ਨੋਟ : (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ 146/B ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜੀ ।
- (ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 30 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ ।
- (iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ 'ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।
- (iv) ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ (ਭਾਗ-ੳ, ਭਾਗ-ਅ, ਭਾਗ-ੲ ਅਤੇ ਭਾਗ-ਸ) ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ।
- (v) ਭਾਗ-ੳ ਆਬਜੈਕਟਿਵ ਟਾਈਪ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1 ਤੋਂ 6 ਤੱਕ 1-1 ਅੰਕ ਦੇ 6 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ ।
- (vi) ਭਾਗ-ਅ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 7 ਤੋਂ 12 ਤੱਕ 2-2 ਅੰਕ ਦੇ 6 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ ।
- (vii) ਭਾਗ-ੲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 13 ਤੋਂ 17 ਤੱਕ 4-4 ਅੰਕ ਦੇ 5 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ ।
- (viii) ਭਾਗ-ਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 18 ਤੋਂ 19 ਤੱਕ 6-6 ਅੰਕ ਦੇ 2 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ ।
- (ix) ਭਾਗ-ੳ, ਅ, ੲ ਅਤੇ ਭਾਗ-ਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ । ਭਾਗ-ਸ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਹੋਵੇਗੀ ।

ਭਾਗ-ੳ

ਬਹੁ ਵਿਕਲਪ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

3×1=3

1. C ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ?
- (ੳ) ਥਾਮਸ ਏਡੀਸਨ
- (ਅ) ਅਲੈਕਜੈਂਡਰ ਗ੍ਰਾਹਮ ਬੇਲ
- (ੲ) ਡੇਨਿਸ ਰਿਚੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਇਅਨ ਕਰਨਿਘਨ
- (ਸ) ਚਾਰਲਸ ਬੈਬੇਜ

1

146/B-SS

[Turn over

(2)

2. ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਨੈੱਟਵਰਕ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।
 (ੳ) ਲੈਨ (ਅ) ਮੈਨ (ੲ) ਵੈਨ (ਸ) ਪੈਨ 1
3. ਇੱਕ ਫੰਕਸ਼ਨ ਜਿਸਦੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ
 (ੳ) ਇੱਕ ਅਵੈਦ ਫੰਕਸ਼ਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
 (ਅ) ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਰਚਨਾ ਗਲਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ
 (ੲ) ਅਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡਮੀ ਫੰਕਸ਼ਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
 (ਸ) ਜ਼ੀਰੋ ਵਾਪਸ ਕਰਦਾ ਹੈ 1

ਸਹੀ/ਗਲਤ :

3×1=3

4. ਆਡਿਓ ਕਲਿੱਪ ਸਿਰਫ ਟਾਈਮ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ ਜੋੜੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ । 1
5. ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਮਪੋਰਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਕਲਿੱਕ ਅਤੇ ਸ਼ਿਫਟ ਕੀਅ ਮਿਸ਼ਰਨ ਵਰਤਦੇ ਹਾਂ । 1
6. ਆਨ ਲਾਈਨ ਬੈਕਿੰਗ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ । 1

ਭਾਗ-ਅ

ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

6×2=12

7. ਦੋ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? 2
8. ਮਲਟੀ-ਡਾਇਮੈਂਸ਼ਨਲ ਐਰੇ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਸਬਸਕਰਿਪਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ? 2
9. ਫੰਕਸ਼ਨ ਡਿਕਲੇਰੇਸ਼ਨ ਕਿਸ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ? 2
10. ਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੋ ਬਿਲਟ ਇਨ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ । 2
11. ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਇਨਪੁਟ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? 2
12. ਮੂਵੀ ਟਾਸਕ ਪੇਨ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਆਪਸ਼ਨਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ? 2

ਭਾਗ-ੲ

ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

5×4=20

13. ਵਿੰਡੋ ਮੂਵੀ ਮੇਕਰ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੇ ਕੀ ਉਪਯੋਗ ਹਨ ? 4
14. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਲਿੱਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੂਵੀ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਪੜਾਵ ਹਨ ? 4
15. ਲਾਈਬਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 4
16. ਸਟਰਿੰਗ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ? 4
17. ਫੰਕਸ਼ਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਡਿਕਲੇਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਭਿੰਨ ਹੈ ? 4

146/B-SS

(3)

ਭਾਗ-ਸ

ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

2×6=12

18. i-ticketing ਅਤੇ e-ticketing ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ?

6

ਜਾਂ

ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਪਯੋਗਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

6

19. ਡਾਟਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦਰ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਕੀ ਹਨ।

6

ਜਾਂ

Guided media ਅਤੇ Unguided media ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

6

(Hindi Version)

ਨੋਟ : (i) अपनी उत्तर-पुस्तिका के मुख्य पृष्ठ पर विषय-कोड/पेपर-कोड वाले खाने में विषय-कोड/पेपर-कोड 146/B अवश्य लिखें।

(ii) उत्तर-पुस्तिका लेते ही इसके पृष्ठ गिनकर देख लें कि इसमें टाइटल सहित 30 पृष्ठ हैं एवं सही क्रम में हैं।

(iii) उत्तर-पुस्तिका में खाली छोड़े गये पृष्ठ/पृष्ठों के पश्चात् हल किए गए प्रश्न/प्रश्नों का मूल्यांकन नहीं किया जायेगा।

(iv) प्रश्न-पत्र चार भागों (भाग-क, भाग-ख, भाग-ग और भाग-घ) में बँटा है।

(v) भाग-क ऑब्जेक्टिव टाइप होगा जिसमें 1 से 6 तक 1-1 अंक के छः प्रश्न होंगे।

(vi) भाग-ख में प्रश्न सं. 7 से 12 तक 2-2 अंक के 6 प्रश्न होंगे।

(vii) भाग-ग में प्रश्न सं. 13 से 17 तक 4-4 अंक के 5 प्रश्न होंगे।

(viii) भाग-घ में प्रश्न सं. 18 से 19 तक 6-6 अंक के 2 प्रश्न होंगे।

(ix) भाग-क, ख, ग और भाग-घ के सारे प्रश्न अनिवार्य हैं। भाग-घ में अन्दरूनी छूट दी गयी है।

भाग-क

बहु विकल्पी प्रश्न :

3×1=3

1. C प्रोग्रामिंग भाषा किसके द्वारा लिखी गई ?

(a) थॉमस एडिसन

(b) एलेक्जेंडर ग्राहम बेल

(c) डेनिस रिची तथा ब्रायन कनिंघन

(d) चार्ल्स बैबेज

1

146/B-SS

[Turn over

(4)

2. वह कौन-सा नेटवर्क है जो शहर में फैला होता है ?
 (क) लैन (ख) मैन (ग) वैन (घ) पैन 1
3. एक फन्क्शन जिसकी कोई कार्यवाही नहीं होती
 (अ) एक अवैध फन्क्शन होता है
 (ब) वाक्य रचना में गलती पैदा करता है
 (स) स्वीकृत है और डमी फन्क्शन कहा जाता है
 (द) जीरो वापस करता है 1

सही/गलत

3×1=3

4. ऑडियो क्लिप केवल टाइम लाइन व्यू में जोड़े जा सकते हैं ? 1
5. एक से ज्यादा फाइलों को एक ही समय में इम्पोर्ट करने के लिए हम क्लिक और शिफ्ट कीय मिश्रण को इस्तेमाल करते हैं। 1
6. ऑन लाइन बैंकिंग की मदद से एक खाते में से दूसरे खाते में पैसे भेजना सम्भव है। 1

भाग-ख

प्रश्नों के उत्तर दें :

6×2=12

7. दो या ज्यादा नेटवर्क के कनेक्शनों को क्या कहा जाता है ? 2
8. मल्टी-डाइमेंशनल ऐरे के कितने सबस्क्रिप्ट होते हैं ? 2
9. फन्क्शन डिक्लेरेशन किस के साथ समाप्त होती है ? 2
10. सी भाषा में कोई दो बिल्ट इन फन्क्शनों के नाम बताएं। 2
11. एक समय में एक चिन्ह को इनपुट के रूप में पढ़ने के लिए कौन-सा फन्क्शन उपयोग किया जाता है ? 2
12. मूवी टास्क पेन की कौन सी आपशन होती है ? 2

भाग-ग

प्रश्नों के उत्तर दें :

5×4=20

13. विन्डो मूवी मेकर सॉफ्टवेयर के क्या उपयोग हैं ? 4
14. अलग-अलग क्लिप को एक मूवी में जोड़ने के कौन से कदम हैं ? 4
15. लाइब्रेरी फन्क्शन का वर्णन करो। 4
16. स्ट्रिंग क्या होती है ? 4
17. फन्क्शन परिभाषा फन्क्शन डिक्लेरेशन से कैसे अलग है ? 4

146/B-SS

(5)

भाग-घ

प्रश्नों के उत्तर दें :

2×6=12

18. i-ticketing और e-ticketing में क्या अन्तर है ?

6

अथवा

सुविधा सेन्टर के मुख्य उपयोगों का वर्णन करो।

6

19. डाटा अंतरण दर क्या होता है ? इसकी इकाइयों का वर्णन करो।

6

अथवा

Guided media और Unguided media में क्या अन्तर है ? समझाइए।

6

(English Version)

Note : (i) You must write the subject-code/paper-code **146/B** in the box provided on the title page of your answer-book.

(ii) Make sure that the answer-book contains 30 pages (including title page) and are properly serialized as soon as you receive it.

(iii) Question/s attempted after leaving blank page/s in the answer-book would not be evaluated.

(iv) Question paper is divided into four parts (**Part-A, Part-B, Part-C and Part-D**).

(v) **Part-A** will be objective type in which there will be **six** questions **1 to 6** of **1** mark each.

(vi) **Part-B** will have 6 questions **7 to 12** of **2** marks each.

(vii) **Part-C** will have 5 questions **13 to 17** of **4** marks each.

(viii) **Part-D** will have 2 questions **18 to 19** of **6** marks each.

(ix) All questions of **Part-A, B, C and D** are compulsory. **Part-D** will have internal choice.

Part-A

Multiple Choice Questions :

3×1=3

1. Who wrote C Programming Language ?

(a) Thomas Edison

(b) Alexander Graham Bell

(c) Dennis Ritchie and Brain Kernighan

(d) Charles Babbage

1

146/B-SS

[Turn over

(6)

2. Which network is spread over a city?
 (a) LAN (b) MAN (c) WAN (d) PAN 1
3. A function with no action
 (a) is an invalid function
 (b) produces syntax error
 (c) is allowed and is known as dummy function ✓
 (d) returns zero 1
- True/False** 3×1=3
4. Audio clips can only be added in the Time line View. 1
5. To import several files at the same time we use Click + Shift key combination. ✓ 1
6. It is possible to send money from one account to another through online banking. 1

Part-B**Answer these questions :**

6×2=12

7. Connections of two or more networks are called? 2
8. How many subscripts are there in multi-dimensional array? 2
9. How function declaration ends? 2
10. Name any two built in functions in C language? 2
11. Which function is used to read one character at a time as input? 2
12. Which are the options of Movie task pane? 2

Part-C**Answer these questions :**

5×4=20

13. What is the use of Windows Movie Maker Software? 4
14. Write the steps to combine different clips into Movie. 4

146/B-SS

(7)

15. Explain library function. 4
16. What is string? 4
17. How does a function definition differ from function declaration? 4

Part-D**Answer these questions :**

2×6=12

18. What is the difference between i-ticketing and e-ticketing? 6
- or
- Describe main uses of Suwidha Centre. 6
19. Define the term Data Transfer Rate. What are its units? 6
- or
- What is the difference between Guided media and Unguided media? Explain. 6